

TÝ DENNÍ HLASATEL

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as second class matter.

Ročník I.

Chicago, středa dne 16 listopadu, 1892.

Číslo 16.

V družině dobrodruha krále.

HISTORICKÝ ROMÁN. Sepsal BOHUMIL HAVLASA.

Pokračování.

“Nepotřebuji-li — o Milosti, mluvíš v otázkách a tím sama dosvědčuješ, že nejsou zbytečnými. Rei, čím jsem se provinil, jen mně neoslyš dříve. A byt si hleděla stokrát na mne tím chladným, velitelským okem, nepozbudu naděje! Tys mohla říci, paní má: ‘netřeba mi tvých služeb’ — a já bych odešel, tys to však neučinila, ty mi dopřáváš naděje!” a vztáhl k ní své ruce. “Ó rei, že tomu tak, paní má, že se neklam! Ille,” pokračoval opět mírně, “jsem dítě, měj však slitování proto nade mnou, jediného slova, proměny věty se chápu, jen abych nedal přednost muži před dítětem, abych snesl tvůj hněv, tvůj rozmar, Milosti, a dočkal se konečně touženého výroku.”

“Nemám věru příčinu měniti svůj výrok, pane z Miličina; ostatně zdá se, že přichází paní z Vivares, opusť mne!”

“Tys ukrutna, Milosti, postůj jen okamžik. Nehledej výmluvy, rei raději přímo: Odejdi. Víš nejlépe, že není zde nikoho v tento čas. Buď milostivou! Tys kněžna, velitelka, sestra mého krále, já nesmím jako ty klásti otázky a ptát se, bych se dotázal ospravedlnění. Odešel jsem od tebe v přízni, nechci vzpomínat na minulé, tys ale neřekla ani teď: nejsi mým přítelem, nejsi mým oddaným sluhou, jsi nehoden přízně mé — abych se mohl tázati: proč?”

“Neřekla jsem, pravdu dš a také nechci. Nač mi třeba otázek? Nechceš, pravil jsi, obnovovat minulost; z té příčiny nechci se také já ptáti. Dostoj svému slovu a opusť mne!” Trpkost provázela poslední slova.

“Minulost! minulost! Vždyť ji nepřipomínám, vznešená paní, prosím toliko za milost, abych ti směl nadále sloužit. Což jsem klesl tak hluboce u tebe, že mi ani toho nedopřáješ?”

“Nikoli, pane z Miličina, nechci tomu. Tys řekl sám, že příliš cítíš poklid jednotlivce, jeho pocity, abys rozmarem, chvilkovou vášní chtěl mu ubližovat. Žádám tě za to pro sebe!” Poslední slova řekla skoro jemně, tak že byl hluboce dojat.

“Žádáš, Milosti a já to vyplním; ale co mám já žádat v náhradu?”

Pohnula se. “Buďsi, žádej. Budu-li moci vyhověti tvému přání, učiním to.”

Zamlčel se. Po chvilkovém tichu započal truchle: “Ille, Milosti! byl jsem kdysi šťasten v neznámé touze, blažen ve svém činění, neznaje jiné odměny než vnitřní pochvalu. Byl jsem uveden na pražský

hrad. Od té doby jsem nepřestával na vnitřním hlasu, kterýž mi pravil: dobře tak, příteli; od doby té sledovala každý můj čin otázka, zdali ona o tom zví? zdali ve vnitru svém řekne: dobře tak, příteli — byt i s jinými slovy, s jiným citem. Každá má myšlenka, každý můj okamžik, náležel jen jí, již jsem etil co svou světicí, pro niž jsem horoval, nemaje ani naděje, že vděčným pohledem odmění někdy duši mou. Zhnusil se mi tam život po krátké době, děl jsem však k sobě: Ona zde dlí, zůstaň! Přestal jsem cítiti člověka, jenž čelil celému okolí, přelhal jsem se však: Kde světičky bytují, tam ještě nevymizelo nebe! A nastaly pro mne okamžiky, vznešené to chvíle, za které bych nebyl litoval zaplatiti svým životem; měl jsem za to, že mi náleží nebe, o němž jsem pochyboval — klamal jsem se. Klesl jsem opět, zničen více než kdy jindy: vždyť u toho nebe, jež mi na okamžik náleželo, nedopřáno mi teď ani bytí strážníkem. A'e pravilo se mi: žádej! Nuže, v oné krásné době, kdy jsem začal věřit, že nadzemská moc náleží také smrtelníkům, byl jeden okamžik. Paní má, tenkrát jsem si vyžádal polibek ruky tvé a klesl jsem na kolena v nadmíře štěstí obdržev jej; teď prosím tě opětně za něj, neoslyš mne, je to snad poslední!” Poklekl a vztáhl k ní své ruce.

Viděl, jak se chvěla mezi řečí, znamenal její namáhání, aby udržela chladnost; kúra propukávala, když tiskl vroucně podanou mu ruku na svá ústa.

“Marie!” šeptal. “Kněžno, světičko! tys to, ty víš, že vše to se stalo jedině pro tebe; i nyní tě prosím, žebřu — což marno jest mé doufání, pozbyl jsem navždy tvé lásky?”

Ještě okamžik a čisté srdce dívky bylo by zvítězilo; v tom ale cizí osoba přerušila milostný výstup v zákrytu. Překvapen pohlédl nyní rytíř na zděšenou tvář kněžninu. Než mohl uhodnouti příčinu, dotkla se ho cizí ruka. Ohlédl se a vyskočil. Chladný přísný obličej krále Jana hleděl mu vstříc. Chopil se meče, aby zabránil jeho hněvu, ten mu však chladně pokynul.

Tvář králova svědčila o prohýřené noci, stopy nepřičetného stavu ale zmizely. Jeho jindy prudký vášnivý vzhled ustoupil teď odměřeně chladné přísnosti, jaká charakterisuje obyčejně velitele, krále, o níž blouzní zbožňovatelé monarchismu neomezeného, ochotni jsouce pokřovat se osobě, té přísnosti velmocné osoby, že vůle její bude, musí být vyplněna.

“Neobtěžuj svůj meč, pane z Miličina,” pravil hrdě, “jeť zcela zbytečný. Vyslechl jsem většinu tvého horování, zvěděl jsem, že jsem se neklamal přede dvěma měsíci, pravě ti v chatě: totoť kořist tvá! Ne-klesej Marie, viděl jsem právě tvou hrdost a nechci vůbec, aby potomek domu Lucemburského měl se obávat. Pane Heřmane, viz jak zapomínám, že jsem tvůj král a mluvím s tebou co jednatel! Ty mi-